

Türkiye’de üniversitelerin genel olarak durumu nedir?

Türkiye’de halen 100 üzerinde devlet üniversitesi, 80’in üzerinde de vakıf üniversitesi veya vakıf MYO var. 1990 yılında Türkiye’de biri vakıf olmak üzere toplam 29 üniversite vardı. 2000 yılında ise yeni kurulan devlet ve vakıf üniversiteleri ile bu rakam 72 idi.

Kontenjanlarda vakıf üniversiteleri geriden gelmesine rağmen 2010 yılında %11 olan payını geçtiğimiz 2015 yılında %19’a kadar çıkarttı.

Üniversitelerimizin kalitesini nasıl görüyorsunuz?

Çok sayıda üniversite açılınca bu üniversitelerin hızlı bir şekilde akademik ve eğitim alanında başarıya ulaşmaları kolay değil. Özellikle yeni açılan vakıf ve devlet üniversiteleri bu konuda ciddi sıkıntılar yaşamaktalar. Ancak sıralamalara baktığımızda Dünyada 20.000’den fazla üniversite veya benzeri yüksek öğrenim kurumunun olduğunu düşünürsek ilk 2000 için de 70’ten fazla üniversite yer buluyor. Bunların neredeyse yarısı da vakıf üniversiteleri. İlk 500 içinde 3 genellikle üniversitemiz yer alıyor.

İlk 500 e birkaç üniversite giriyor ama ilk 100’de henüz yokuz. (ODTÜ birkaç kere girdi kalıcı olmadı)

Bu sıralamalar neye bakıyor?

Başlangıçta üniversite sıralamaları sadece akademik araştırma performansını dikkate alırken artık günümüzde akademik performansın yanında üniversitenin yenilikçi ve girişimci bakış açısını, bunun yanında özel sektörle ve uluslararası işbirliklerini de dikkate alıyor. O nedenle artık sıralamalar günümüzde artık farklılaştı ve sıralama yapan kuruluşlar aynı dönemi içeren birden fazla farklı alanda sıralamalar açıklıyorlar.

Bu sınava öğrenci temin eden ortaöğretimde durum nasıl?

MEB rakamlarına göre ilköğretim ve ortaöğretimde 15.000.000’den fazla öğrenci okuyor ve önümüzdeki dönemde bu rakamın artmasının devam edeceğini beklemek yanlış bir düşünce olmaz.

Bu talebe karşılık da 2010 yılında yaklaşık 650.000 olan üniversite kontenjanları da geçtiğimiz yıl 800.000 üzerine kadar çıktı.

Milli Eğitim Bakanlığının açıkladığı bilgilere göre özel okullarda öğrenim gören öğrencilerin toplam örgün eğitim gören öğrenciler içindeki payı da %5’in üzerinde. Bu yıl dershanelerin dönüşümü sebebiyle çok sayıda temel lise açıldı ve 2015 yılında özel okullardaki öğrenci sayısı %40 arttı. Zaten Milli Eğitim Vakıf üniversitelerinin yükseköğretimde payı artarken orta öğretimde de artması normal.

Bu öğrencilerin yerleştikleri üniversiteleri belirledikleri Öğrenci Seçme Sınavı nasıl bir sınav?

Bu sınav 2.000.000’den fazla kişinin bir girdiği ve kendisine yer bulmaya çalıştığı bir sınav. 2009 yılında YGS’ye başvuran aday sayısı 1.450.000 civarında iken geçtiğimiz yıl yaklaşık 2.125.000 bu yıl da geçtiğimiz hafta yapılan sınava da yine yaklaşık 2.250.000 kişi başvurdu.

İşte böyle bir kitleden gelen 2.000.000’den fazla kişinin girdiği bu sınavda bu kişilerin yaklaşık 1.750.000 (1.779.850) ‘si önlisans, açık öğretim veya özel yetenek ile öğrenci alan programlara kayıt için gerekli olan 140 puan barajını geçti. Bu yıl bu aşamanın tabanı 140’dan 150’ye çıktı. Demek ki barajı geçen sayısı daha da azalacak.

4 yıllık bir lisans programı okumak için gerekli olan 180 puan sınırını geçen sayısı da yaklaşık 1.350.000 (1.368.941) oldu. Demek ki yola çıkanların üçte biri bir lisans programına katılma hakkını elde etmek için gereken 180 puan sınırını aşamadan elendi.

Gelelim ikinci aşamaya, burada konu başlıklarına göre ayrı ayrı sınavlara girildi ve bunun sonucunda Hukuk gibi İşletme gibi sosyal bilimlere bölümlerine girmek için gerekli TM puanı oluşan öğrenci sayısı

yaklaşık 550.000 oldu. (554.079) Bu bölümler için açılmış toplam kontenjan ise 150.000 civarlarında (155.037)

Benzer şekilde Tıp veya Mühendislik gibi bölümleri okumak için gerekli MF puanı oluşan öğrenci sayısı da 280.000 oldu. (280.529) Bunların başvurabileceği toplam kontenjan ise yine yaklaşık 150.000 (151.014)

Geçtiğimiz yıl uygulanan ve bu yıl da genişletilen taban başarı sıralamasının bu sonuçta etkisi ne oluyor?

Geçtiğimiz yıl Tıp (40.000) ve Hukuk (150.000) fakültelerinde başlatılan ve bu yıl da Mühendislik (240.000) ve Mimarlık (200.000) fakültelerine konan bu taban başarı sıralaması da öğrencilerin yukarıda belirttiğim puanları oluşsa da bölümleri tercih edebilmemlerinin önüne geçti. Bu ekstra bir engel oluyor. Bu uygulamadan bir çok vakıf üniversitesi etkilendi ancak bu yıl özellikle Mühendislik Fakültelerinde Devlet üniversitelerinin de etkilenmesini bekliyorum.

Son olarak Temel bilimlerde durum ne?

Temel bilimlere gitmek isteyen öğrencilerin önemli bir kısmı Kimyager, Biyolog veya Matematikçi olmak yerine aslında öğretmen olmayı istiyorlar. Bunun için de bu bölümlerde okurken veya bitirdikten sonra Pedagojik Formasyon Eğitimi alarak bir şekilde atanmayı bekliyorlar. O nedenle bu bölümlere yerleşen öğrenciler Devletin Pedagojik Formasyon açması, Fen Edebiyat Fakültesi mezunlarının atamasını yapması gibi nedenlere göre bu bölümleri talep ediyorlar veya etmiyorlar. Zaten bu bölümlerin bir kısmı talep azlığı nedeniyle geçtiğimiz yıllarda kapatıldı. Şu an kontenjanları dolu gibi gözükse de taban puanları çok yüksek değil.